

Hard//hoofd

Beste lezer,

Terwijl ik dit schrijf wacht ik op een monteur. Mijn vaatwasser ligt er sinds anderhalve week uit en dat betekent: afwassen. Hels is het, ab-so-luut verschrikkelijk. Mijn vriendin en ik hergebruiken dan ook borden en drinken dagenlang uit hetzelfde glas – alles om minder af te wassen. Het voelt als een stap achteruit, alsof ik een verworven recht moet opgeven en terug ben gegaan in de tijd.

(Ik geef toe: soms heb ik de neiging dingen dramatisch te interpreteren. (Maar ja, wat moet je anders doen als je staat af te wassen?))

Ik was gisteren bij de theatervoorstelling *Formerly Known As* van performancecollectief Urland. De drie heren hadden door ChatGPT een toneelscript laten schrijven en zouden dat spelen. Het idee vervulde me met scepsis, maar ik ken het werk van het collectief al langer en wist dat het nooit zo simpel zou zijn als het leek. Dus kocht ik een kaartje.

Het was een parel van een voorstelling: grappig, meeslepend. Ze kwamen tot de kern van ons menszijn en kunstenaarschap en hoe dat op gespannen voet staat met artificiële intelligentie. Aan het einde van de voorstelling komt een onzichtbare AI de vloer op en vertelt dat het onmogelijk echte kunst kan maken: AI-kunst is bloedeloos, het is een lijk, maar dan perfect neergelegd.

Het was theater zoals het bedoeld is. Dat verontrustte me ook, want blijkbaar heeft ChatGPT heel goed begrepen wat bezoekers van experimenteel theater willen meemaken. Heb ik naar een doorwrocht kunstwerk gekeken of een mooi neergelegd lijk? Ben ik er, kortom, ingetrapt? Of was de tekst toch van een mensenhand en ben ik voorgelogen? En doet dat ertoe? Ik ben er nog steeds niet uit en dat is volgens mij helemaal de bedoeling. Mijn smaak en blik werden op de proef gesteld en heel even stelde ik mijn eigen menselijkheid in vraag.

Voor het komend Hard//hoofd-magazine *Ssst* schreef Axel van den Eynden een essay over AI en uitgestorven talen; ergens bestaat de hoop dat AI dode talen in leven kan houden. ‘Maar wanneer nog maar één persoon de taal spreekt,’ schrijft Van den Eynden, ‘zal die enkel nog maar voorzitter zijn van de wake. (...) Zelfs al was AI een authentieke spreker van de taal, dan was ze nog steeds statisch en dus dood.’ Het is een fascinerend essay over de spanning tussen taal, intermenselijk contact en nieuwe technologie.

Voor lezers die net als ik weleens twijfelen aan hun mens-zijn: AI kan dode talen opslaan, maar niet praten. Mijn vaatwasser kan afwassen, maar kan zich niet verliezen in lachwekkende overdramatiseringen terwijl het zijn taak doet.

De monteur belde net, hij komt eraan. Goddank.

Veel groeten,
blijf mens,

Michiel Cox
redacteur

PS Je kunt alleen nog vandaag het magazine bestellen via [onze website](#). Dan ontvang je je eerste literaire magazine in maart per post!
